

Gemeenteraad Schiermonnikoog, in de vergadering bijeen d.d. 19 mei 2026.

Bijlage bij de motie ‘Leefbaarheid en lokale zeggenschap Waddeneilanden’

Schiermonnikoog, 19 mei 2026

Geachte L.S.,

Ter bescherming van eilandbelangen binnen Europese natuurregelgeving hebben wij een bijlage opgesteld bij de motie Leefbaarheid en lokale zeggenschap Waddeneilanden.

Wij constateren dat in de ‘Doeluitwerking Noordzeekustzone’ (A&W-rapport 23-295a, oktober 2025) voor Schiermonnikoog en andere Waddeneilanden verstrekkende maatregelen worden voorgesteld, waaronder preventieve gebiedssluitingen, recreatiebeperkingen, monitoringsverplichtingen, en ingrepen in het gebruik van stranden en natuurgebieden. Voor Schiermonnikoog wordt onder meer concreet voorgesteld: preventieve sluiting op de Balg en het strand tussen paal 9-16 (rapport p. 157, 287, 295), pilotsluiting van delen van het Oosterstrand tussen paal 7 en 16 (p. 310), vegetatie-ingrepen op het Groene Strand (p. 174, 176, 187), en aftopping/kerving van de stuifdijk op de eilandstaart in samenhang met de duin- en dijkversterking (p. 361-362).

Verstrekkende ruimtelijke maatregelen

De oplossingsrichtingen die worden uitgewerkt kunnen bij overname in het beheerplan directe gevolgen hebben voor bewoners, ondernemers, recreatie, toerisme, openbaar toegankelijke kustgebieden en de leefbaarheid van de Waddeneilanden. Het rapport spreekt op meerdere onderdelen expliciet over onzekerheden, ontbrekende monitoring, kennisleemten en niet-volledig beoordeelbare effecten. Wij constateren dat verstrekkende ruimtelijke maatregelen op Schiermonnikoog op deze onvolledige basis worden voorbereid.

Het rapport vormt een belangrijke basis voor het toekomstige Natura 2000-beheerplan Noordzeekustzone (vaststelling voorzien in 2028), waarbij de fase van inspraak (Notitie Reikwijdte en Detailniveau, ontwerpbeheerplan, milieueffectrapport) nog volgt.

Kleine eilandgemeenschappen

Europese natuurwetgeving is van groot belang voor bescherming van kwetsbare ecosystemen. Toepassing daarvan dient proportioneel, democratisch gelegitimeerd en juridisch zorgvuldig te zijn. Ingrijpende beperkingen van openbaar toegankelijke gebieden zijn alleen gerechtvaardigd wanneer sprake is van een aantoonbare, robuuste en gebiedsspecifieke ecologische noodzaak. Het is onwenselijk dat kleine eilandgemeenschappen geconfronteerd worden met vergaande beperkingen op basis van generieke aannames, potentiële effecten of onvoldoende onderbouwde causaliteit.

Europese regelgeving en Europees bestuursrecht bieden nadrukkelijk ruimte voor toetsing op proportionaliteit, subsidiariteit, zorgvuldigheid, participatie en evenwichtige belangenafweging. Omdat de Waddeneilanden in vergelijkbare mate geraakt worden door de voorgenomen maatregelen willen we de andere Waddeneilanden vragen gezamenlijk op te trekken richting de Nederlandse staat en Europese instellingen. Samen staan we sterk. De

Ecologische Autoriteit heeft in haar advies over de Natuurdoelanalyse Duinen Schiermonnikoog (2024) reeds aanbevolen om de Waddeneilanden in het kader van Natura 2000 als één natuurlijke eenheid te beschouwen. Het rapport Doeluitwerking Noordzeekustzone heeft deze lijn overgenomen.

Verzet van Schiermonnikoog

Wij vinden dat bescherming van natuur en bescherming van leefbare eilandgemeenschappen hand in hand dienen te gaan. Schiermonnikoog verzet zich tegen disproportionele of onvoldoende onderbouwde beperkingen van openbaar toegankelijke kust- en strandgebieden. Lokale democratische zeggenschap en gebiedsspecifiek maatwerk moet volwaardig onderdeel zijn van Natura 2000-beleid. De positie van kleine eilandgemeenschappen verdient nadrukkelijk aandacht binnen nationale en Europese besluitvorming over natuurbeheer.

De gemeenteraad heeft het college verzocht om richting rijksoverheid en Rijkswaterstaat nadrukkelijk uit te dragen dat natuurbeleid alleen duurzaam uitvoerbaar is wanneer lokaal bestuur, leefbaarheid en democratische legitimiteit volwaardig worden meegewogen. We raden hierbij aan om actief contact te zoeken met Europarlementariërs, Europese eilandennetwerken en andere relevante Europese bestuursorganen om aandacht te vragen voor de positie van kleine eilandgemeenschappen binnen de uitvoering van Natura 2000-beleid.

Hoogachtend,

H. Meendering

Voorzitter

T. de Jong

Griffier